



Förslag till EU:s årsbudget för 2018

2016/17:FPM97

Finansdepartementet

2017-06-19

Dokumentbeteckning

SEC (2017) 250

Statement of Estimates of the European Commission for the financial year 2018

Sammanfattning

Den 29 maj 2017 presenterade kommissionen sitt förslag till årsbudget för 2018. Budgetåret 2018 kommer troligen att vara det sista året som Storbritannien är medlem i EU. Åtagandena föreslås uppgå till 160,6 miljarder euro och betalningarna till 145,4 miljarder euro.

Regeringen anser att EU:s årsbudget ska präglas av budgetrestriktivitet och att den slutligt antagna budgeten för år 2018 med god marginal ska rymmas inom den fleråriga budgetramen för åren 2014-2020. Regeringen förespråkar tillräckliga marginaler mellan utgiftstaken i budgetramen för de olika utgiftsrubrikerna och de beslutade budgeterade utgifterna i årsbudgeten. Mot bakgrund av detta och inför den kommande förhandlingen med Europaparlamentet, kommer regeringen att driva en restriktiv linje under budgetförordet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Enligt artikel 314 i fördraget om EU:s funktionssätt ska rådet och Europaparlamentet fastställa unionens årliga budget med ett särskilt budgetförordet, som tar sin utgångspunkt i det ordinarie lagstiftningsförordet.

Budgeten är uppdelad i fem utgiftsrubriker som tillsammans ska rymmas under den fleråriga budgetramen. Varje utgiftsrubrik är i sin tur indelad i olika politikområden. Budgeten är uppdelad i åtagande- och betalningsanslag. Åtagandenslagen anger hur stora åtaganden som EU får ingå under

året och betalningsanslagen anger betalningar från EU-budgeten under budgetåret med anledning av nya och redan gjorda åtaganden. Kommissionen antog sitt förslag till EU:s årsbudget för 2018 den 29 maj 2017.

2016/17:FPM97

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget till årsbudget utgår från de budgettak som är fastlagda för 2018 i den fleråriga budgetramen, den s.k. MFF (Multiannual Financial Framework) för 2014-2020. Åtagandanslagen föreslås öka till 160,6 miljarder euro, det motsvarar en ökning med 1,4 procent jämfört med budgeten för 2017. Förslaget lämnar en marginal till taket för åtaganden på 1,1 miljard euro. De största procentuella ökningarna i åtaganden jämfört med år 2017 föreslås för rubrik 1a konkurrenskraft (2,5 procent) och rubrik 5 administration (3,1 procent).

Betalningsanslagen föreslås uppgå till 145,4 miljarder euro, vilket motsvarar en ökning med 8,1 procent jämfört med budgeten för 2017. Förslaget lämnar en marginal för betalningar på 9,1 miljarder euro. Kommissionen redovisar en marginal på 10,4 miljarder euro, eftersom de anser att betalningsanslag som följer av specialinstrument kan finansieras över budgetramstaken. Sverige och likasinnade medlemsstater anser att alla betalningar måste rymmas under budgetramstaket. De största procentuella ökningarna i betalningar jämfört med 2017 föreslås för rubrik 1b sammanhållningspolitiken (25,7 procent) och rubrik 1a konkurrenskraft (3,9 procent).

Tabell 1: Sammanställning av kommissionens förslag

Rubrik (miljoner euro)	Budget 2017 (inkl. prel. ÅB 2 och 3)		KOM-förslag budget 2018		Förändring i %	
	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar	Åtaganden	Betalningar
1. Smart och inkluderande tillväxt	75 399	56 522	77 249	66 846	+2,5%	+18,3%
1a. Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning	21 312	19 321	21 841	20 082	+2,5%	+3,9%
1b. Ekonomisk, social och territoriell	54 087	37 201	55 408	46 764	+2,4%	+25,7%
2. Hållbar tillväxt: naturresurser	58 584	54 914	59 554	56 360	+1,7%	+2,6%
Varav marknadsutgifter & direktstöd	42 613	42 563	43 518	43 473	+2,1%	+2,1%
3. Säkerhet och medborgarskap	4 284	3 787	3 473	2 964	-18,9%	-21,7%
4. Europa i världen	10 162	9 483	9 593	8 951	-5,6%	-5,6%
5. Administration	9 395	9 395	9 682	9 685	+3,1%	+3,1%
Totalt innanför ram	157 824	134 030	159 551	144 806	+1,1%	+8,0%
Totalt inkl. instrument utanför ram	158 428	134 490	160 642	145 425	+1,4%	+8,1%
Marginal enl. KOM	1 100	9 857	1 102	10 427		
Marginal enl. LM	1 100	8 416	1 102	9 140		

*) KOM och LM (med SE likasinnade medlemsstater) har olika uppfattningar om hur marginalen ska redovisas. KOM anser att betalningsanslag som följer av specialinstrument kan finansieras över budgetramstaken. LM anser att alla betalningar måste rymmas under budgetramstaket.

1.2.1 Rubrik 1a – Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning

Underrubrik 1a omfattar bl.a. den gemensamma strategiska ramen för forskning och innovation (Horisont2020), Erasmus+, CEF (Connecting Europe Facility), de stora infrastrukturprogrammen (Galileo/EGNOS, ITER och Copernicus), programmet för konkurrenskraft för företag (COSME) och kärnsäkerhet. Verksamheten under rubrik 1a utgör cirka 13 procent av EU:s budget.

Kommissionen föreslår att åtagandeanslagen under rubrik 1a ska uppgå till

21,8 miljarder euro och betalningsanslagen till 20,1 miljarder euro. Det motsvarar ökning med 2,5 procent i åtaganden och med 3,9 procent i betalningar jämfört med år 2017.

1.2.2 Rubrik 1b – Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

Rubrik 1b Sammanhållningspolitiken består av Sammanhållningsfonden och de båda strukturfonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Hela Sammanhållningsfonden och stora delar av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden går till de relativt sett mindre utvecklade regionerna och länderna i EU. Delar av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden går till mer välmående regioner och länder som Sverige. Rubrik 1b utgör ca 34 procent av EU:s budget.

Åtaganden föreslås uppgå till 55,4 miljarder euro, vilket är en ökning med 2,4 procent jämfört med beslutad budget för 2017. Betalningar föreslås uppgå till 46,8 miljarder euro, vilket är en ökning med 25,7 procent jämfört med beslutad budget för 2017. Den stora ökningen av betalningar motiveras med att programmen som har försenats rejält under början av programperioden förväntas genomföras nästa år.

1.2.3 Rubrik 2 – Hållbar tillväxt: naturresurser

Rubriken omfattar utgifter för den gemensamma jordbrukspolitiken, den gemensamma fiskeripolitiken och vissa miljöåtgärder. Verksamheten utgör cirka 37 procent av EU:s budget. Den gemensamma jordbrukspolitiken är uppdelat i två pelare, den första utgör marknadsåtgärder och direktstöd och den andra är landsbygdsutveckling.

Åtaganden föreslås uppgå till 59,6 miljarder euro och betalningar föreslås uppgå till 56,4 miljarder euro. Åtagandeanslagen ökar med 1,7 procent jämfört med 2017 och betalningsanslagen med 2,6 procent.

2016/17:FPM97

1.2.4 Rubrik 3 – Säkerhet och medborgarskap

Rubrik 3 utgör den minsta utgiftsrubriken av EU:s budget, ungefär 3 procent. Rubrik 3 omfattar frågor som hantering av migrationsströmmar, skapandet av en gemensam asylpolitik, kampen mot terrorism och organiserad brottslighet, civilrätt, straffrätt, grundläggande rättigheter och integration. Den omfattar även djur- och folkhälsa, växtförökningsmaterial, växtskadegörare, konsumentskydd och livsmedelssäkerhet, kultur och medier, medborgarskapsprogrammen samt snabbinsatser och beredskap för allvarliga olyckshändelser.

Åtaganden föreslås uppgå till 3,8 miljarder euro, vilket är en minskning med 18,9 procent jämfört med beslutad budget för 2017. Betalningar föreslås uppgå till 3 miljarder euro, vilket är en minskning med 21,7 procent jämfört med beslutad budget för 2017. Minskningarna jämfört med föregående år förklaras av att det var exceptionellt stora ökningar under 2017 p.g.a. migrationskrisen. Åtagandeanslagen för rubrik 3 ligger i förslaget, trots neddragningen jämfört med 2017, fortfarande över MFF-taket vilket finansieras genom det s.k. flexibilitetsinstrumentet.

1.2.5 Rubrik 4 – Europa i världen

Rubriken omfattar EU:s externa politik, bland annat bistånds- och utvecklingsverksamhet, grannskaps- och utvidgningspolitik, krishanteringsinsatser och utrikes- och säkerhetspolitik. Verksamheten utgör ca 6 procent av EU:s budget. Åtaganden föreslås uppgå till 9,6 miljarder euro och betalningar föreslås uppgå till 9 miljarder euro. Kommissionen föreslår att åtagandeanslagen och betalningsanslagen minskar med 5,6 procent jämfört med 2017 års budget. Även här bör minskningarna ses i förhållande till de exceptionella ökningarna under 2017 då rubriken hade en negativ marginal.

1.2.6 Rubrik 5 – Administration

Rubriken omfattar EU:s administrativa kostnader, t.ex. byggnader, löner och pensioner och utgör cirka 6 procent av EU:s budget. Åtaganden och betalningar i rubrik 5 för 2018 föreslås uppgå till 9,7 miljarder euro. För de administrativa utgifterna är skillnaden mellan åtaganden och betalningar försumbar. Rubriken föreslås öka med 3,1 procent jämfört med 2017 års budget.

Förslaget har ingen effekt på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Nivån på betalningarna från EU-budgeten får en direkt effekt på medlemsstaternas EU-avgifter under det aktuella budgetåret. Åtagandena får effekt på avgifterna när de förfaller till betalningar, vilket för vissa anslag sker under budgetåret och för andra sker efterföljande år.

En mängd faktorer, bl.a. årsbudgeten, påverkar regeringens prognoser för EU-avgiften. I 2017 års ekonomiska vårproposition var prognosen för EU-avgiften för 2018 40,1 miljarder kronor. Kommissionens förslag till betalningsanslag för 2018 är lägre än de utgiftsantaganden som gjordes då. Det är först när beslutet om årsbudgeten har fattats som den svenska EU-avgiften för 2018 kan beräknas med större säkerhet.

Årsbudgetförslaget reglerar inte politikens innehåll utan endast anslagsnivåerna för redan beslutade åtgärder. Kommissionens förslag innehåller ingen konsekvensanalys.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sverige verkar för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, i enlighet med prop. 1994/95:40. Målet innebär att regeringen ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och att närhetsprincipen ska tillämpas på budgetområdet. Det innebär också strikt budgetdisciplin, d.v.s. att verka för en begränsning av EU:s utgifter inom budgetramen och därmed den svenska avgiften till EU. Det övergripande målet i arbetet med 2018 års EU-budget är därmed, liksom tidigare år, att nå en så restriktiv budget som möjligt och med god marginal rymmas inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen för åren 2014-2020.

Regeringen kommer vid behandlingen av årsbudgetförslaget verka för budgetdisciplin och respekt för taken i den fleråriga budgetramen, att årsbudgeten beslutas med tillräckliga marginaler upp till taken för såväl åtaganden som betalningar samt, så långt möjligt, undvika att de särskilda instrumenten mobiliseras, då dessa riskerar att öka den svenska EU-avgiften.

Budgeten för 2018 ska baseras på realistiska och väl underbyggda och verifierade prognoser och spegla tidigare genomförande. Åtaganden och betalningar bör begränsas så att det finns tillräckligt med utrymme i marginalen för att hantera oförutsedda händelser under det löpande budgetåret.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2016/17:FPM97

Sverige ingår i en grupp av likasinnade medlemsstater som tillsammans varje år förespråkar en budgetrestriktiv linje i rådet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkt är ännu inte känd.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

De grundläggande reglerna för upprättandet av EU-budgeten regleras i artiklarna 313-316 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut om årsbudgeten fattas av rådet och Europaparlamentet med utgångspunkt från det ordinarie lagstiftningsförfarandet. I rådet fattas beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

EU:s årsbudget kan endast beslutas på EU-nivå.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Under juni och juli kommer förslaget behandlas i rådets budgetkommitté och därefter i Coreper II. Rådet förväntas anta sin läsning av förslaget i juli. Under hösten fortsätter förhandlingarna med att Europaparlamentet antar sin läsning i oktober och därefter följer ett förlikningsförfarande under tre veckor under vilket rådet och Europaparlamentet ska enas om ett gemensamt förslag. Slutförhandlingen genomförs den 17 november och Europaparlamentet ska därefter inom två veckor fastställa budgeten för 2018.

4.2 Fackuttryck/termer

Åtagandeanslag – Ram för hur mycket som får in-tecknas under ett budgetår.

Betalningsanslag – De betalningar som måste göras från EU-budgeten under budgetåret med anledning av såväl en del åtaganden som görs under året som redan gjorda åtaganden.

